

SOSYAL PEDIATRİ DERNEĞİ BASIN AÇIKLAMASI

Meningokok Enfeksiyonu ve Bağışıklama

Meningokok hastalığı, *Neisseria meningitidis* bakterisinin neden olduğu ve ciddi klinik tablolarla seyreden bir enfeksiyon hastalığıdır. *Neisseria meningitidis*'in insanlarda en sık hastalık yapan serogrup tipleri A, B, C, W ve Y'dir.

İnfeksiyon hastalıkları, meningokoklar dahil, sporadik olabilecekleri gibi kümelenme ve salgın şeklinde gözlenebilir. Kümelenme belirli bir coğrafi alanda ve sınırlı bir zaman diliminde, beklenenin üzerinde ancak sınırlı sayıda hastalık vakasının görülmesi durumudur. Genellikle az sayıda bireyi etkiler ve lokal bir durumdur. Örneğin, bir okulda ya da askeri birlikte kısa sürede birden fazla menenjit vakasının görülmesi kümelenmeye örnek teşkil eder. Salgın (epidemi) ise belirli bir bölgede, toplumda ya da nüfus grubunda, belirli bir zaman dilimi içinde bir hastalığın beklenenden çok daha fazla sayıda ortaya çıkması durumudur. Salgınlar lokal düzeyde sınırlı kalabileceği gibi bölgesel, ulusal hatta küresel boyutlara da ulaşabilir. Türkiye'de meningokok enfeksiyonları genellikle sporadik, yani tekil şekilde ortaya çıkar, nadiren de olsa kümelenmiş vakalar şeklinde gözlenmektedir. Türkiye'de serogrup dağılımı zaman içerisinde değişiklik göstermektedir. İki binli yıllardan sonra yapılan çalışmalarda serogrup B'nin en sık izole edilen tip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte serogrup W de bazı dönemlerde artış göstermiş ve özellikle Hac ve Umre ziyaretleri sonrasında kümelenmelere neden olmuştur.

Meningokok hastalığı, Türkiye'de bildirim zorunlu bulaşıcı hastalıklar arasında yer almaktadır. Sağlık Bakanlığı'na bağlı erken uyarı ve cevap sistemleri aracılığıyla vakalar düzenli olarak izlenmektedir. **Türkiye'de Erken Uyarı ve Erken Cevap Sistemi (EU/EÇS)**, bulaşıcı hastalıkların erken dönemde tespit edilerek hızlı ve etkili müdahalelerle kontrol altına alınmasını amaçlayan bir halk sağlığı izleme sistemidir. Sistemin temel hedefi, bulaşıcı hastalık vakalarının mümkün olan en kısa sürede tanımlanmasını sağlamak, olası salgınların önüne geçmek ve gerekli müdahaleleri zamanında uygulayarak halk sağlığını korumaktır. Aynı zamanda, ulusal ve uluslararası düzeyde zorunlu bildirim süreçlerinin yürütülmesine de katkı sunar. Meningokok vakalarının sporadik, kümelenme veya salgın şeklinde olması toplumu korumada yapılması gereken girişimleri de farklılaştırmaktadır. Dolayısı ile her türlü bulaşıcı hastalıkta olduğu gibi meningokok hastalığı ile mücadelede Sağlık Bakanlığı'nın önerilerinin izlenmesi gerekmektedir.

Türkiye’de meningokok aşıları henüz Sağlık Bakanlığı Ulusal Çocukluk Dönemi Aşılama Takvimi’ne dahil edilmemiştir. Ancak risk grubunda yer alan bireyler için aşılama önerilmektedir. Özellikle bağışıklık sistemi baskılanmış kişiler (kalıcı kompleman bileşeni eksiklikleri olanlar; kompleman inhibitörü [örn. eculizumab veya ravulizumab] uygulananlar), dalak fonksiyonu bozuk olanlar, menenjit hastalığının hiperendemik veya salgın olduğu bölgelere seyahat eden kişiler (Hac ve Umreye gidenler), meningokoklar ile uğraşan kişiler (mikrobiyologlar vs), kalabalık ortamlarda yaşayan daha önce aşılanmamış kişiler (askerler ve yurtda yaşayanlar) risk grubunu oluşturmaktadır. Gelişmiş diğer ülkelerde meningokok hastalıkları adolesanlarda zirve yaparken; Türkiye’de sıklık 0-5 yaşta ve özellikle 1 yaş altında en yüksek düzeydedir. Tüm bu gerekçelerle MenACWY ve MenB aşı uygulamalarının önerilen en erken dönemde başlatılması ve uygun aralıklarla en kısa sürede tamamlanması önem arz etmektedir. Eksik aşı ya da aşısız çocuklarda bu aşılarda öneriler doğrultusunda en kısa sürede tamamlanması, sağlık kuruluşuna başvurunun bu yönde bir fırsat olarak değerlendirilmesi esastır. Yüksek risk altında olmayan, MenACWY ve MenB aşıları ile tam aşı sağılıklı çocuklarda ileriki dönemlerde ayrıca pekiştirme dozuna gerek yoktur. Meningokok aşı uygulamaları ile ilgili olarak “Sosyal Pediatri Derneğı Bağışıklama Çalışma Grubu” tarafından hazırlanan “Sosyal Pediatri Derneğı’nin Sağılıklı Çocuklarda Rutin Dışı Aşıların Uygulanmasına İlişkin Önerileri-10 EKİM 2024” başlıklı şemanın rehber olarak kullanılması önerilir. Rutin dışı aşı uygulamalarına ilişkin önerilerle ilgili şemamıza aşğıdaki linkten ulaşılabilir.

<https://www.sosyalpediatri.org.tr/uploads/sospedasi%202024%20%2822%29.pdf>

Sosyal Pediatri Derneğı
Bağışıklama Çalışma Grubu

Alsancak Mah. Prof.Dr. Nusret Fişek Cad.
info@sosyalpediatri.org.tr
1451 Sok. No:5 Alsancak/İZMİR
sosyalpediatri.org.tr

e-mail:

www.